

P. Rudolf Bartal, OCD sa spolu s nami zamýšľa nad cestou duchovného detstva, ktorú nám naznačila svojím životom sv. Tereška Ježiškova. Piaty diel je o **Láske**.

Láska

"Keby som hovoril ľudskými jazykmi aj anjelskými, a lásky by som nemal, bol by som ako cvendžiaci kov a zuniaci cimbal." (1 Kor 13, 1)

Láska je dušou karmelitánskej spirituality, ale aj malej cesty sv. Terézie z Lisieux. Pozrime sa na sestry bosé karmelitánky. Žijú v klauzúre, obetujú sa, mlčia, ich život sa úplne sústreďuje na vzdávanie vďaky v liturgii samému Bohu. Láska, o ktorej chceme hovoriť, je plnosťou kresťanského života, je istým bodom dokonalosti.

Tak ako auto potrebuje na svoju jazdu mať v poriadku všetky časti, ktoré slúžia na bezpečnú jazdu, pre konkrétny kresťanský život je potrebná láska. Najdôležitejšou súčiastkou na aute je motor. V živote kresťana tým motorom je láska. Je motorom duchovného života. To, čo spomínal apoštol Pavol v liste Korinťanom: Keby som nemal lásku - motor, ničím by som nebol. V predchádzajúcej prednáške sme hovorili o dôvere, ako ju prežívala Terézia. Jej dôvera sa opierala o Milosrdnú lásku, ktorú objavila po dlhom hľadaní. To, čo napísala sestre Márii, charakterizuje jej duchovnú cestu lásky. "Dôvera usmerňuje dušu k láske."

V dnešnom svete sa veľa spieva, hovorí, píše o láske, ale pritom sa asi nikto z tých, ktorí neverili Bohu a nespoznali ho ako Lásku, nezamýšľala nad skutočnou hodnotou lásky v živote. Zaujala ma jedna veľmi pekná myšlienka Benedikta XVI., ktorý vo svojej encyklike o láske napísal takéto pozoruhodné slová: "Kto chce dávať lásku, sám ju musí prijať ako dar. Iste, človek sa môže stať prameňom, z ktorého tečú prúdy živej vody. Ale aby sa stal takým prameňom, on sám musí piť, stále znova, z toho prvotného, pôvodného prameňa, ktorým je Ježiš Kristus, z ktorého prebodnutého srdca prúdi Božia láska." (Deus caritas est, 7)

Láska je počiatkom a vrcholom každého človeka. Človek túži po láske, túži byť milovaný, má to - povedali by sme - v génoch, ale aby mohol skutočne milovať, musí sám zakúsiť vo svojom živote lásku, Božiu lásku, Boží dotyk. Láska je charakteristickou vlastnosťou duše, ktorá sa cíti byť dieťaťom. Skrze lásku sa objaví detská duša. Dieťa miluje svojich rodičov, pripomína im to a prejavuje rôznymi spôsobmi. Láska je aj dušou tereziánskej cesty duchovného detstva. Terézia to dosvedčila vo svojom živote. Už od jej raného detstva, od jej piatich rokov môžeme v jej živote vidieť, akú mala nesmiernu lásku k Bohu a k Márii. Láska, ktorú prežívala, bola ovocím lásky, akú dostávala od svojich rodičov. Jej zrelosť v láske k Bohu bola taká veľká, že ako písala neskôr, "už od detských liet som milovala Pána Boha čoraz väčšími a snažila som sa páčiť Bohu vo všetkom, čo som robila, len aby som ho v ničom neurazila". Dokonalosť, s akou konala rôzne činnosti, dokonca milovala utrpenie - a nebol to žiadny znak masochizmu, horlivá láska, aká bola v jej srdci, keď sa snažila svojimi skutkami lásky obetovať všetko za spásu úbohých duší, poukazuje na veľkú lásku, akú mala k Bohu.

Ako 14-ročná s veľkou jednoduchosťou chápe všetky veľké Božie pravdy, všetky tajomstvá Boha. Láska, ktorou žije, umožňuje jej preniknúť do tajomstva Boha. S veľkým nadšením prežívala najmä tajomstvo byť zamilovaná do Ježiša. Bola zamilovaná do Boha. Jej láska, zdalo by sa nám, bola na prvý pohľad trochu šialená. Hovorila Bohu všetko. Ale to preto, lebo ho nesmierne milovala. Len ten, kto je zamilovaný do Boha, hovorí mu všetko. Boh obdaroval Teréziu nesmiernou láskou. Svojej priorke píše:

"Môj Bože, ty vieš, že som nikdy netúžila po inom, iba ťa milovať, neuchádzam sa o inú slávu. Tvoja láska ma sprevádzala už od môjho detstva, rástla so mnou, a teraz je ako priepasť, ktorej hĺbku nemôžem zmerať. Láska priťahuje lásku a tak sa, Ježišu, moja láska vrhá k teba, chcela by zaplniť priepasť, ktorá ju priťahuje, ale beda, nie je ani kvapkou rosy, čo sa rozplynie v oceáne... Možno je to klam, ale zdá sa mi, že nemôžeš zahrnúť dušu väčšou láskou, než akou si zahrnul moju; a preto sa odvažujem prosiť ťa, aby si miloval tých, ktorých si mi dal, ako si miloval mňa. No na tejto zemi si neviem predstaviť väčšiu nesmiernosť lásky, než je tá, ktorou sa ti zaľúbilo štedro ma zahŕňať zadarmo, bez akejkoľvek mojej zásluhy." (Rkp. C, 35vo: sv. Terézia z Lisieux: Súborné dielo. 1. zv. Príbeh mojej duše. Lúč 1997, s. 287)

Boh jej splnil všetky bláznovstvá, po ktorých túžila. Vie, že ak bude z celého srdca milovať Ježiša, Ježiš jej nič neodmietne. Pamätajme na fakt, že lásku v našich srdciach rozsieva Duch Svätý, ktorý je láska. Na koniec svojho života Terézia objavila jednu dôležitú pravdu: Nestačí milovať samého Ježiša, ale treba ho milovať tiež v blížnych. Pozrime sa však na to, ako Terézia milovala svojich blížnych - väčšinou to boli sestry v klauzúre. Veľmi často hovorievala o Ježišových slovách o láske k nepriateľom. Vypočujme si, čo hovorí o láske k blížnym: " Nik nemá väčšiu lásku, ako ten, kto položí svoj život za svojich priateľov.

"Vrelemilovaná matka, keď som rozjímal o týchto Ježišových slovách, uvedomila som si, aká nedokonalá je moja láska k mojim sestrám, a videla som, že ich nemilujem tak, ako ich miluje Pán Boh. Teraz už chápem: dokonalá láska spočíva v tom, že znášame chyby iných, vôbec sa nečudujeme ich slabostiam a poučame sa aj z najmenších čnostných skutkov, ktoré ich vidíme konať. Avšak pochopila som najmä to, že láska nesmie ostať uzavretá v hĺbke srdca. Ježiš povedal: "Ani sviecu nezažnú a nepostavia pod mericu, ale na svietnik, aby svietila všetkým, čo sú v dome." Nazdávam sa, že táto svieca predstavuje lásku, ktorá má osvecovať, potešovať nielen tých, čo sú mi najdrahší, ale všetkých, čo sú v dome, bez výnimky." (Rkp C, 12 r; sv. Terézia z Lisieux: Súborné dielo. 1. zv. Príbeh mojej duše. Bratislava, Lúč 1997, s. 255-256)

Terézia hovorí v tomto úryvku o nekrvavom odovzdaní svojho života blížnym. Toto odovzдание sa musí stať každodennosťou. Blížnemu sme povinní dať nielen toľko, koľko si zaslúži, ale toľko, koľko chce od nás Ježiš. Terézia hovorila, že jednou z foriem, ako milovať blížnych, je znášať chyby a nedostatky druhých. S týmto je spojené aj prijímanie nedostatkov, ktoré vidíme u druhých. Nejde tu o to, aby sme ich stále napomínali, keď vidíme ich nedostatky. Terézia chcela byť počas svojho života skôr napomínaná, ako by mala napomínať. Ale ak bolo treba, vedela byť veľmi ostrá. No nerobila to preto, lebo v tom mala záľubu, ale preto, lebo tú osobu milovala a v nej milovala samého Ježiša. Robila to, čo kedysi povedal a napísal apoštol Pavol: "Napomínajte, ale v láske." Existuje veľké pokušenie, ktoré možno vyplýva aj z toho, že máme azda nejaký úrad, aby sme napomínali. Musíme však pamätať na to, že je lepšie si to prv rozmyslieť, ako urobiť chybu. To, že často napomíname nášho blížneho, nemusí svedčiť o našej láske k nemu, ale je to dôkaz, že nedokážeme prijať blížneho takého, aký je, a svedčí to aj o

tom, že s ním nemôžeme viac vydržať. Túžime, aby sa zmenil. Ak chceme skutočne rásť, musíme znášať chyby a nedokonalosti iných."

Ďalším prejavom lásky k blížnemu je nevidiať sa jeho slabostiam. Je to spojené s nasledovaním Boha, ktorý je milosrdný a veľmi trpezlivý. Človek je predsa tvor nedokonalý a potrebuje viac času na zmenu svojho zmýšľania a svojho spôsobu života. To, že často súdime iných, je prejavom toho, že nepoznáme dostatočne seba. Terézia sa neznechucuje a pomáha si zbraňou, ktorou je modlitba a obeta. Majú väčšiu váhu ako slová, ktoré sú často prázdne a bezduché.

Láska v praxi

V duchovnom živote sa láska v praxi vyjadruje v dvoch smeroch: v negatívnom a pozitívnom. Vymenujme si niektoré z nich, aby sme vedeli, čoho sa máme vystríhať a čo máme robiť:

- vystríhať sa zbytočného posudzovania, ohovárania,
- vystríhať sa nesympatií, ktoré keď prijímame, stávajú sa prameňom našich chýb proti láske,
- vystríhať sa trpkých a pohrdavých slov, ktoré "pomáhajú" rozvíjať nepriaznivé pocity voči konkrétnej osobe,
- vystríhať sa vtipov, ktoré dokážu skôr raniť, ako niekoho potešiť,
- vystríhať sa falošných svedectiev,
- vystríhať sa pohoršení, t. j. všetkého, čo spôsobuje hriech.

Pozitívne body:

- trpezlivo znášať nedostatky blížneho. Ak niekoho nemáme radi, stáva sa veľmi často, že robíme z jeho nedostatkov veľké veci (z komára somára),
- milovať tak, ako nás miloval Ježiš, utiekať sa do Ježišovho Srdca,
- nasledovať príklad Ježiša: On dokázal spolucítiť,
- odovzdať sa úplne ako obeta.

Niekedy je veľmi ťažko prijať za svoje to, čo sme spomenuli. Ale jedno, čo nám zostáva, je, že ak budeme mať neustále problém prijať druhú osobu takú, aká je, budme milosrdní, skúsajme sa vžiť do jej situácie, skúsme spolucítiť s jej slabosťami. Utekajme sa k Márii. Ona dokáže spolucítiť s nami. Terézia hovorí: "Mojím povolaním je láska!"

Čím sa charakterizuje malá cesta duchovného detstva?

Terézia nás chce naučiť malej ceste duchovného detstva. Neobjavila žiadne nové pravdy, neukázala nám nové spôsoby, ako prísť k svätosti. Náuka Terézie nespočíva v objavení inej svätosti, ale v novom objavení svätosti. Celá jej náuka vyplýva z poznania evanjelia a z rozjímania o vlastnej závislosti od Boha. Boh je nekonečnou láskou, milosrdnou láskou, stvorenstvo nie je ničím samo od seba.

Celá náuka Terézie sa opiera hlavne o pokoru, chudobu, dôveru a lásku, ktorá je dušou tereziánskej spirituality. Objavila svoje povolanie v Cirkvi: "V srdci Cirkvi, mojej Matky, budem láskou, a tak budem všetkým." Terézia nemala žiadnu inú túžbu ako milovať a šíriť lásku pre Lásku. Túžila a dokonca prosila Boha, aby vybral pre seba zástup duší, ktoré by s ňou spolupracovali v Láske. Spiritualita Terézie sa opiera o Ježiša, ktorý jediný je svätosťou a vzorom.

Zhrňme Teréziinu náuku do troch zásad:

1. Uvedomiť si svoju duchovnú chudobu, svoju bezmocnosť a aj ju prijať.

2. Utekať sa k Bohu, aby v nás vykonal to, čo nie sme schopní sami vykonať. Boh, ktorý je láska, túži, aby duše prichádzali k nemu s detskou dôverou.

3. Veriť v lásku a cvičiť sa v láske.

Nie je to nič ľahké, pretože celá náuka sv. Terézie sa opiera o Evanjelium. A preto sa netreba tomu diviť, že jej cesta je radikálna. Ježiš nikdy nehovoril do vetra, ale jeho slová mali moc.

Použitá literatúra:

J. W. Gogola: Sekret świętej Teresy z Lisieux

Aby lepiej poznać św. Teresę z Lisieu. Kraków 1999, s. 114

P. Rudolf Bartal, OCD

Zdroj: www.ocds.sk